

Kleurrijke zorg gezondheid, etniciteit en migratie

VNVA congres 7 oktober 2023

Dr. Bahar Golchehr
huisarts – universitair docent

Uitsluitend Immateriële belangen

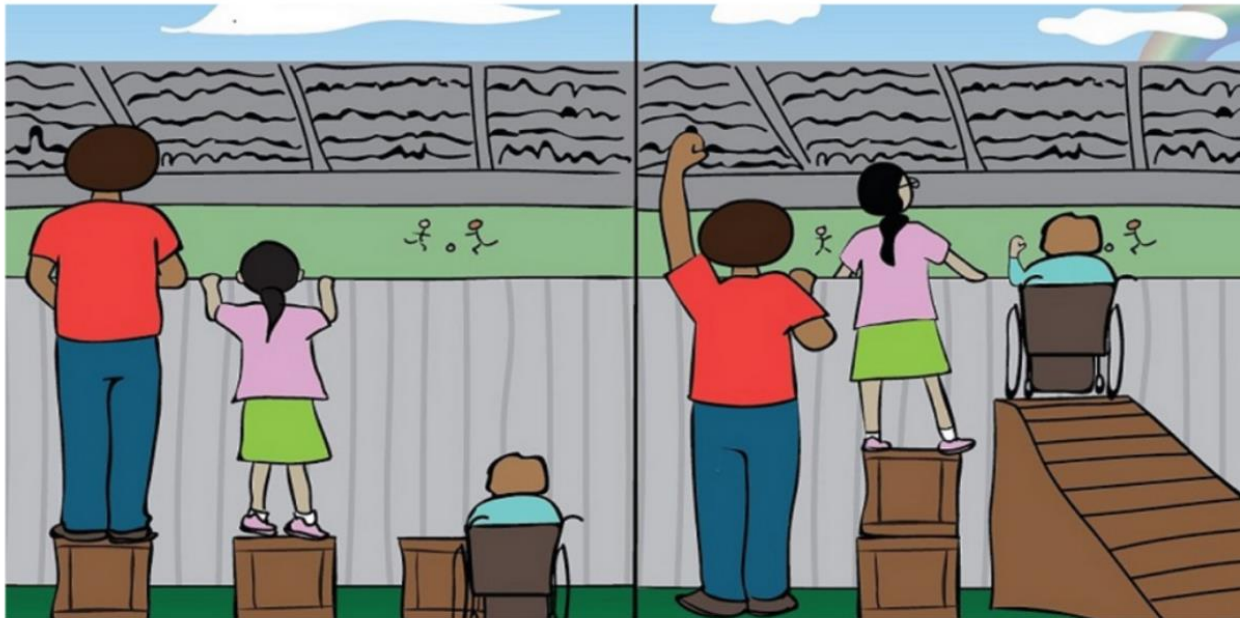

Maria van den Muijsenbergh,
Em Hoogleraar gezondheidsverschillen
persoonsgerichte zorg

Waarom aandacht voor etnische verschillen?

Streven naar gelijke kwaliteit
vereist soms verschil maken

Equality

Equity

25% bevolking migratie achtergrond

De ene migrant is de andere niet

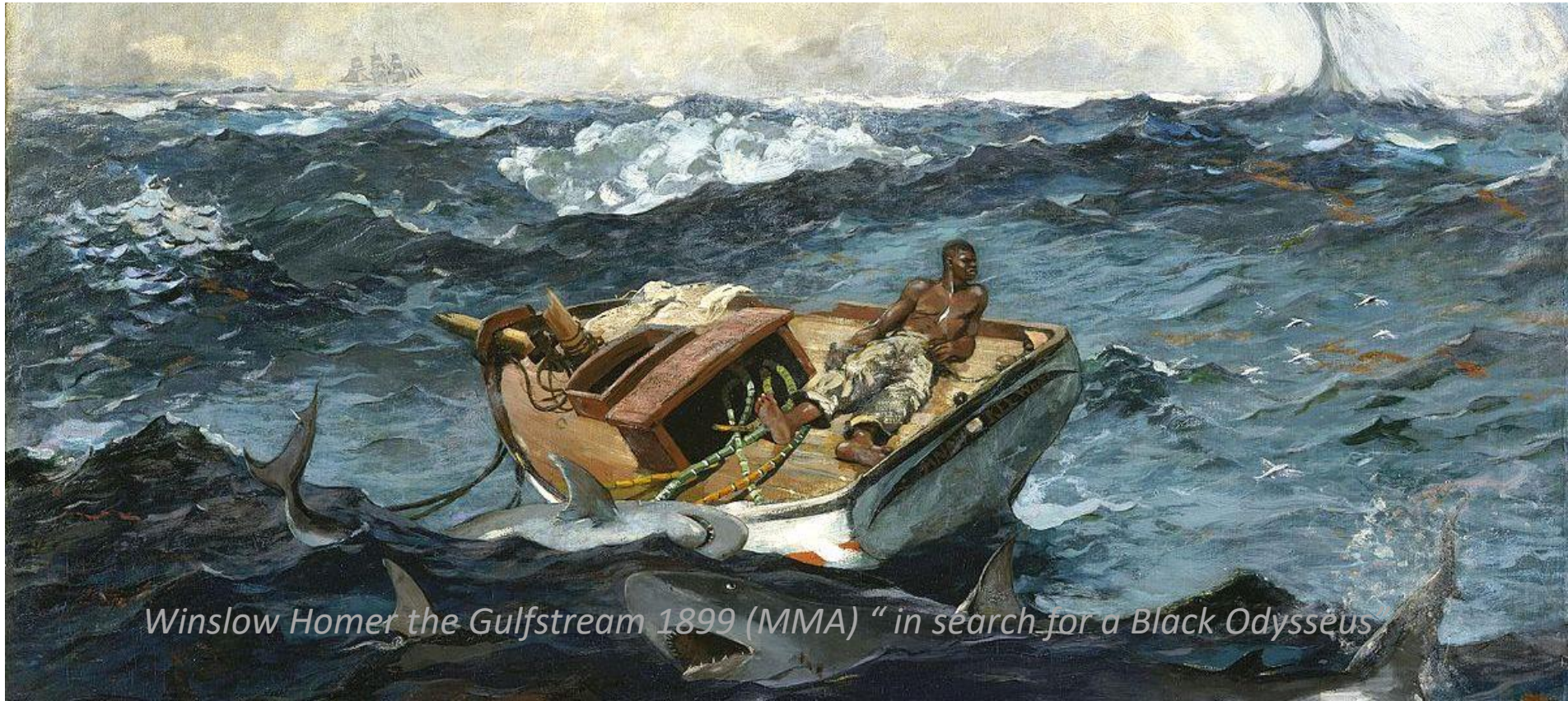
Intersectionaliteit – verschillende identiteiten

Uitsluiting stapelt

Migratie is ongezond

Winslow Homer the Gulfstream 1899 (MMA) "in search for a Black Odysseus"

Kennedy S . The healthy immigrant effect and immigrant selection:evidence from four countries. 2006;

Meer chronische ziekten Slechtere zorguitkomsten

“ik voel mij gezond”	
Bevolking algemeen	81%
Legale immigranten	61%
“Illegale” vrouwen	44%

Reproductieve gezondheid

(Veel) meer:

- Sexueel geweld
- Ongeplande zwangerschappen
- **Asielzoekster 7 x vaker perinatale sterfte**

(Veel) minder:

- Anticonceptie
- Prenatale screening
- Verloskundige zorg
- Gebruik kraamzorg
- Deelname BVO borst- en cervixkanker

Oorzaken gezondheidsachterstand migranten

1. Slechte sociaaleconomische omstandigheden
Armoede (vrouwen!) >20%
2. Migratiestress - discriminatie
3. Gebrek aan kennis (over gezondheid, zorgsysteem)
4. Zorg sluit niet aan
  - Communicatieproblemen (taal, opleiding, cultuur)
  - Artsen gebrek kennis specifieke morbiditeit

Discriminatie is slecht voor gezondheid en zorg

depressie, psychose, hoge bloeddruk, metabool syndroom

Zorgmijding
Negatieve beoordelingen
Opleiding verlaten

Etnische verschillen in ziekten

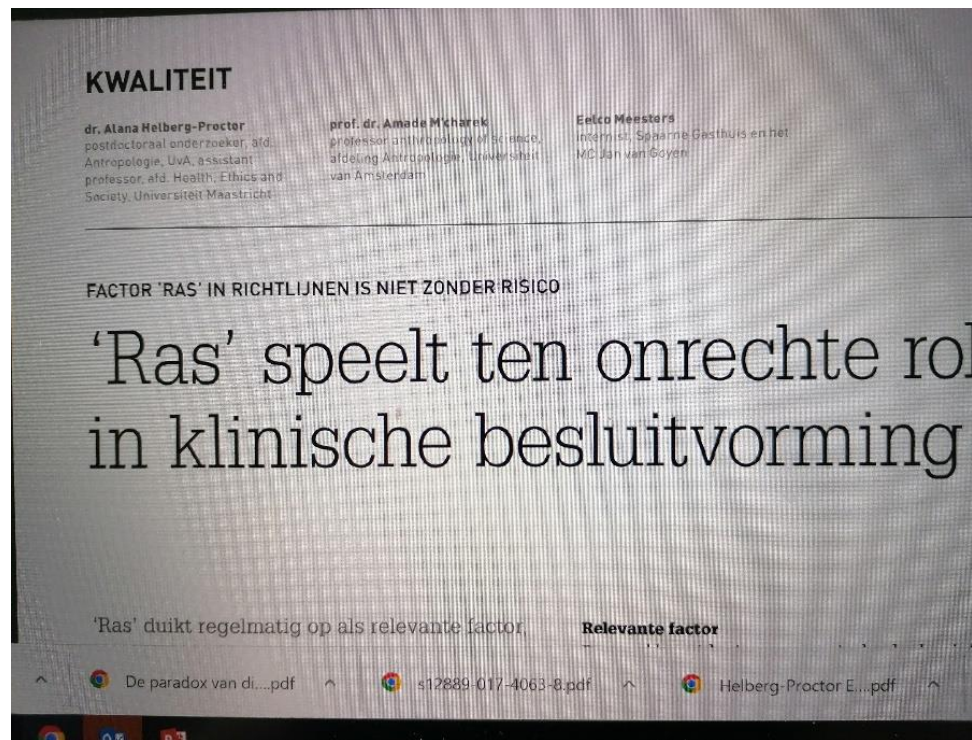
- **Genetisch** profiel
  - Hogere prevalenties (Thalassemie, Becet, FMF)
  - Effect /bijwerking medicatie (antipsychotica, allopurinol)
- **Land van herkomst**
  - infecties (HIV, TBC, Hepatitis, parasieten)
- **Huidskleur**
  - vit D, huidaandoeningen; meting zuurstofgehalte
- **Migratiemotief**
  - vluchtelingen meer PTSS

Helberg-Proctot.2021 De paradox van diversiteit en inclusie in de geneeskunde en zorg – Sociale Vraagstukken

Van den Muijsenbergh METC, Quarsie J, Burgers JS, Agyemang CO. Onderscheid naar etnische afkomst Hoe doen we dat in de gezondheidszorg? Ned Tijdschr Geneeskd. 2021;165:D5445

Pas op: niet altijd is oorzaak ethniciteit

- “beperkte” groei adoptiekinderen
- Nierfunctie verschil – blijkt relatie met spiermassa

Helberg-Proctor, A., M'charek, A., & Meesters, E. (2019).

'Ras' speelt ten onrechte rol in klinische besluitvorming. *Medisch contact*, (14).

Nederlandse gezondheidszorg? Slecht toegankelijk – sluit niet aan

“Voor alles paracetamol”

Ervaringen migranten

- Veel stress
“normale reactie op abnormale situatie”
- Veel barrières om te bespreken met huisarts
  - Gebrek aan vertrouwen “koude dokter”
  - Taal
  - Taboe / angst gevolgen bespreking problemen
  - Gezondheidssysteem ingewikkeld & verschillend

Empowerment project, Shabab Akwa project

Cultuurverschillen

- “wij” cultuur (collectivisme) <- > individualisme
- Familie grote rol
- Religie belangrijk

Persoonsgerichte cultuursensitieve zorg

Investeer in vertrouwen

Persoonlijke continuïteit - kennismakingsgesprek
Hartelijk welkom - **ALTIJD** lichamelijk onderzoek

Mw. Naleie nieuwe patiënte of collega

Wat denkt u als u haar ziet?

Verwacht u communicatieproblemen?

BEN BEWUST VAN VOOROORDELEN

Veronderstel niet maar Vraag

Creëer rust en spreek begrijpelijk en check wat patiënt begrepen heeft

Vague Latin á la Palavas 1920 Jean-Aristide Rudel Montpellier

---

Schakel een tolk in

Informatie, tips en voorlichtingsmateriaal

Miriam en Raf krijgen kraamzorg

www.pharos.nl

<https://www.huisarts-migrant.nl>

Vooroordelen hebben we allemaal

<https://www.youtube.com/watch?v=US72tN4NO5A>

Exclusie op de werkvloer en in de spreekkamer

'Microagressie' en veronderstelde verschillen

“Migranten willen niet mee beslissen”

“Afrikaanse vrouwen bevallen luidruchtig”

Huisartsenpraktijken gesloten voor Ismaël – niet voor Jan

“Gaat u Christelijke patiënten net zo goed behandelen als Moslims?”

Migranten vrouwen met borstkanker minder vaak genetisch onderzoek

(Baars e.a., 2016)

Diversiteit & Inclusie bij zorgprofessionals

Why Is Diversity in Medicine Important?

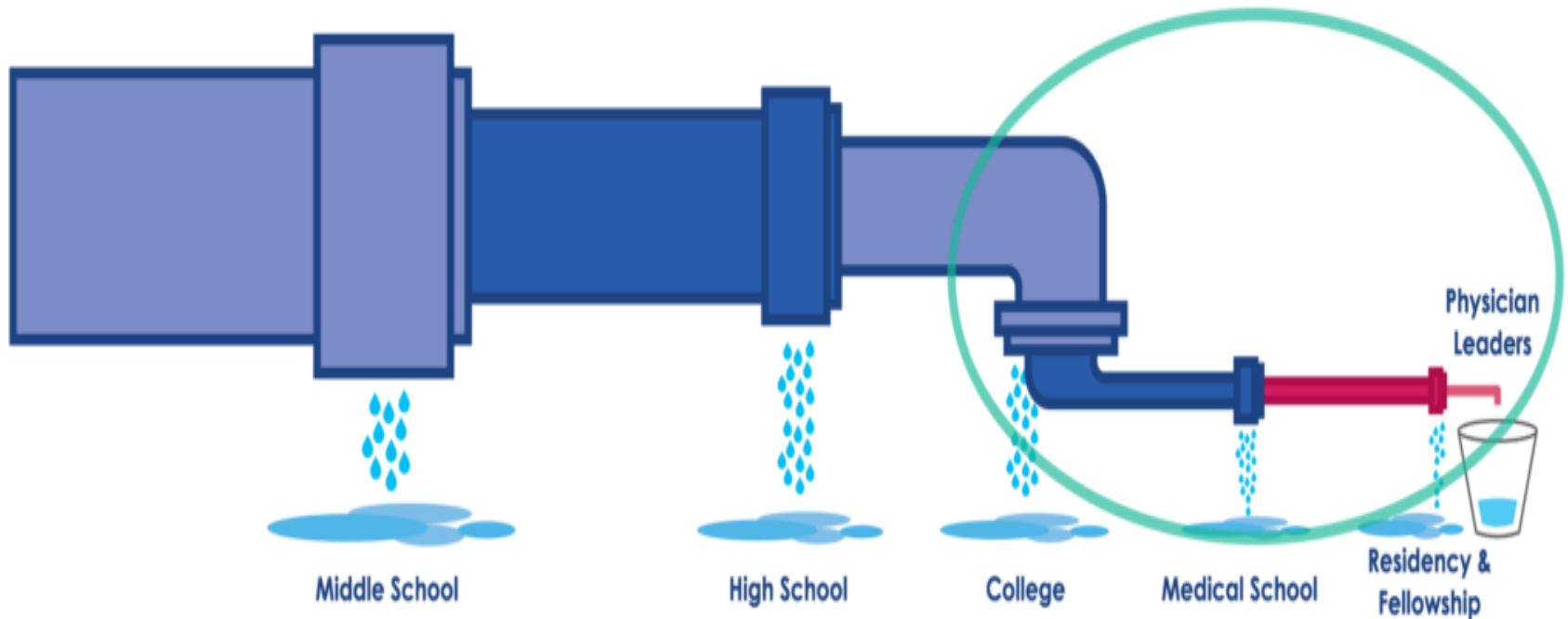
YouTube

Aandacht inclusie van studenten

Het “leaky pipeline” syndroom

Geneeskundestudenten 20-30% migratieachtergrond
Specialisten 2-4 % migratieachtergrond

Table 2.

Characteristics of the study population

Characteristic	Trainees from the majority group (<i>n</i> = 1404, 82.6%)		Trainees from second-generation ethnic minority groups (<i>n</i> = 196, 66.2%)		Trainees from first-generation ethnic minority groups (<i>n</i> = 100, 33.8%)		Total ethnic minority population (<i>n</i> = 296, 17.4%)		<i>P</i> value	Total study population (<i>N</i> = 1700)	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%		<i>n</i>	%
Sex											
Female	1007	71.7	138	70.4	57	57.0	195	65.9	—	1202	70.7
Male	397	28.3	58	29.6	43	43.0	101	34.1	—	498	29.3
Age at start GP specialty training											
Age, years, mean (SD)	—		28.9 (3.6)		31.6 (4.9)		29.9 (4.2)		<0.001	28.9 (3.4)	
GP specialty training institute											
1	210	15.0	—	—	—	—	54	18.2	—	264	15.5
2	206	14.7	—	—	—	—	21	7.1	—	227	13.4
3	161	11.5	—	—	—	—	35	11.8	—	196	11.5
4	209	14.9	—	—	—	—	57	19.3	—	266	15.6
5	243	17.3	—	—	—	—	37	12.5	—	280	16.5
6	164	11.7	—	—	—	—	41	13.9	—	205	12.1
7	211	15.0	—	—	—	—	51	17.2	—	262	15.4

Table 2.

Characteristics of the study population

GP specialty training institute

1	210	15.0	—	—	—	—	54	18.2	—	264	15.5
2	206	14.7	—	—	—	—	21	7.1	—	227	13.4
3	161	11.5	—	—	—	—	35	11.8	—	196	11.5
4	209	14.9	—	—	—	—	57	19.3	—	266	15.6
5	243	17.3	—	—	—	—	37	12.5	—	280	16.5
6	164	11.7	—	—	—	—	41	13.9	—	205	12.1
7	211	15.0	—	—	—	—	51	17.2	—	262	15.4

Start year of training

2015	501	35.7	66	33.7	37	37.0	103	34.8	—	604	35.5
2016	492	35.0	75	38.3	34	34.0	109	36.8	—	601	35.4
2017	411	29.3	55	28.1	29	29.0	84	28.4	—	495	29.1

Occurrence of predefined underperformance events

Underperformance(≥1 events)	101	7.2	—	—	—	—	53	17.9	<0.001	154	9.1
Mandatory coaching pathway	87	6.2	—	—	—	—	46	15.5	<0.001	133	7.8
Extension of education	69	4.9	—	—	—	—	33	11.1	<0.001	102	6.0
Preliminary dropout ^a	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	1.4

Institutions & structures

Who teaches?

**Diversity &
inclusivity**

How taught?
(Didactics & Pedagogy)

What gets taught?
(Curriculum)

Hoe diversiteit en inclusiviteit
toepassen in de
geneeskundeopleiding/specialisatie?

Onderwijs

- Casuïstiek (stereotypering)
- Anatomie
- Ziektebeelden
- Communicatie

Dermatologie

Opleiding

- Sollicitatie
- Stafleden
- Commissie
- Docenten
- Opleiders

COD § NG

Collectief voor Diversiteit en Inclusie
In de Nederlandse Geneeskunde

-
- Maria van den Muijsenbergh
    - LinkedIn+

- Bahar Golchehr
  - LinkedIn +

- CODING:
  - LinkedIn
  - Website:www.codingcollectief.nl

